

Formularz zgłaszania uwag do projektu Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030

L.p.	Podmiot zgłaszający uwagę	Tytuł rozdziału / podrozdziału, strona	Treść uwagi	Propozycja konkretnego zapisu zmiany	Uzasadnienie
1.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Uwaga ogólna	Do projektu nie załączono strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	W związku z niedopełnieniem obowiązku opracowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wnioskujemy o potraktowanie obecnych konsultacji jako wstępnej wymiany poglądów nt. projektu oraz przeprowadzenie ponownych konsultacji po opracowaniu i opublikowaniu wymaganej prawem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	Art. 46 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. z późniejszymi zmianami o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
2.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Wyzwanie 4. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach 4.2 Infrastruktura techniczna s. 20	Zbyt pobieżna i niekompletna diagnoza wyzwań dotyczących zaopatrzenia w energię	Sugerujemy dodanie zapisów dotyczących wyzwań rozwojowych związanych nie tylko z przesyłem i dystrybucją energii, ale także wyzwań wynikających z dużego udziału wysokoemisyjnych źródeł wytwarzających energię, które w związku z przewidywanym wzrostem cen uprawnień do emisji nie będą w stanie zapewnić dostaw energii dla JST, przedsiębiorstw i gospodarstw domowych po cenach gwarantujących konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i dobre warunki życia. Rozwinięcia wymaga także kwestia ubóstwa energetycznego, zasygnalizowana jedynie w postaci mapy na str. 24. Niezbędna jest głębsza analiza przyczyn i charakteru	Zły stan sieci dystrybucyjnych i przesyłowych, skutkujący złą jakością dostaw prądu i częstymi przerwami w dostawach, jest faktycznym problemem i poważną barierą dla rozwoju. Nie jest to jednak jedyny problem dotyczący energii. Rosnące uzależnienia polskiej energetyki od węgla w sytuacji wysokich i wciąż rosnących cen uprawnień do emisji, również będą stanowić coraz poważniejszą barierę rozwojową dla polskich regionów. Rozwiązaniem tego problemu jest podnoszenie efektywności energetycznej oraz rozwój rozproszonych, odnawialnych źródeł energii, takich jak instalacje prosumenckie czy klastry i spółdzielnie energetyczne. Działania w tych dwóch

				tego zjawiska.	<p>obszarach mogą bardzo mocno przyczynić się do realizacji innych celów KSRR, takich jak zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego oraz wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym przy wykorzystaniu endogenicznych potencjałów. Jako przykład można tu podać chociażby rozwój produkcji biogazu rolniczego i innych OZE na obszarach wiejskich, co wygenerowałoby nowe, pozarolnicze miejsca pracy, stworzyło trwałe lokalne źródła dochodu, zwiększyło bezpieczeństwo dostaw energii i ograniczyło poziom ubóstwa energetycznego. Innym przykładem działania przyczyniającego się do realizacji celów KSRR w wielu wymiarach jest poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych – działania w tym obszarze są najważniejszym sposobem na ograniczenie ubóstwa energetycznego, wygenerują także znaczną liczbę nowych, lokalnych miejsc pracy i przyczynią się do poprawy jakości powietrza.</p> <p>W kontekście zapisu o tym, że środki UE będą głównym elementem krajowej polityki regionalnej, warto wspomnieć,</p>
--	--	--	--	----------------	---

					że w przyszłym budżecie UE spodziewane jest istotne przesunięcie punktu ciężkości polityki spójności w stronę działań na rzecz rozwoju gospodarki niskoemisyjnej. W tej sytuacji naturalne powinno być szersze uwzględnienie w KSRR wyzwań dotyczących energetyki, ale także odnotowanie potencjału prorozwojowego działań w tym obszarze.
3.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Wyzwanie 4. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach 4.1. Infrastruktura transportowa s. 22	Błędna identyfikacja braku spójnej sieci dróg żegluga śródlądowej jako wyzwania rozwojowego	Należy wykreślić fragment: „Kolejne wyzwania w zakresie rozwoju sieci transportowej dotyczą braku spójnej sieci dróg żegluga śródlądowej. Wymagania stawiane drogom o znaczeniu międzynarodowym spełniało w Polsce w 2017 roku zaledwie 5,9% długości dróg wodnych. Wykorzystanie żegluga śródlądowej, zarówno w przypadku transportu pasażerów i towarów, wynosi więc poniżej 1%, tj. znacząco mniej niż średnia unijna. Rozwój tej gałęzi transportu wymaga realizacji wieloletniego planu inwestycji infrastrukturalnych, a także wsparcia powiązań o charakterze multimodalnym z pozostałymi gałęziami transportu (w szczególności z koleją).”	Niski udział czy słaby poziom rozwoju wodnego transportu śródlądowego sam w sobie nie jest wyzwaniem rozwojowym. Nie ma analiz świadczących, że brak dróg wodnych w Polsce stanowi jakąś barierę w rozwoju, ani że ich rozwój, kosztem wielomiliardowych inwestycji, usprawniłby funkcjonowanie systemu transportowego lub przyniósł inne korzyści rozwojowe. Według wyliczeń MG MiŻŚ, drogami wodnymi na Wiśle i Odrze docelowo przewożone mogłoby być rocznie ok 37 mln ton ładunków, co stanowi znikomą część wolumenu transportu towarowego w Polsce i w żadnym przypadku nie uzasadnia wielomiliardowych wydatków na rozwój tej infrastruktury. W związku ze zmianami klimatu inwestycje w transport rzeczny są także obciążone dużym ryzykiem związanym z niepewnością co do dostępności wystarczającej ilości wody w rzekach

					(w ubiegłym roku niski poziom wody okresowo uniemożliwił ruch dużych jednostek na Renie). Budowa dróg wodnych na Odrze i Wiśle wiązałaby się także ze zniszczeniem licznych obszarów chronionych, w tym kilkunastu obszarów Natura 2000, byłaby zatem sprzeczna z zasadą zrównoważonego inwestowania.
4.	Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć	Najważniejsze kierunki zmian w polityce regionalnej s. 41	Nieuwzględnienie w zapisach o koncentracji terytorialnej obszarów zależnych gospodarczo od wydobycia węgla brunatnego	OSI fakultatywne to wschodnia Polska, Śląsk oraz wskazywane na poziomie regionalnym lub lokalnym inne obszary, np. subregiony, miejskie obszary funkcjonalne, obszary przemysłowe, obszary zdegradowane, obszary przygraniczne, w tym w szczególności obszary zależne gospodarczo od wydobycia węgla brunatnego	Zgodnie z założeniami tworzonej obecnie polityki energetycznej państwa i KPEIK węgiel brunatny będzie odgrywał coraz mniejszą rolę w wytwarzaniu energii. Jednocześnie obszary, gdzie obecnie jest wydobywany, są zależnie gospodarczo od kopalń i elektrowni w dużo większym stopniu, niż Śląsk jest zależny od sektora węgla kamiennego, i już teraz powinny podjąć działania zmierzające do stworzenia bardziej zdywersyfikowanych struktur gospodarczych. KSRR powinna je w tych działaniach wspierać, umożliwiając przeprowadzenie tego procesu zgodnie z modelem sprawiedliwej transformacji (just transition). Obszary takie jak Subregion Koniński, Zagłębie Turoszowskie czy rejon Bełchatowa, powinny być traktowane jako obszary strategicznej interwencji ukierunkowanej na sprawiedliwą transformację w związku z odchodzeniem od węgla.
5.	Związek Stowarzyszeń	Zasady polityki	Nieuwzględnienie kluczowej kwestii ochrony	Zasada 7: Zrównoważone	Antropogeniczne zmiany klimatu

	Polska Zielona Sieć	regionalnej s. 45	klimatu	<p>inwestowanie Zasada ta oznacza jednocześnie osiągnięcie możliwie jak najlepszych efektów przy jak najmniejszej presji na środowisko i przestrzeń. Oznacza to przede wszystkim działania na rzecz ochrony klimatu, służące redukcji emisji gazów cieplarnianych z energetyki, transportu, budownictwa, rolnictwa i zmian użytkowania gruntów poprzez poprawę efektywności energetycznej i rozwój odnawialnych źródeł energii, a także oszczędne korzystanie z zasobów ziemi, unikanie nadmiernej zabudowy oraz zaniechanie degradacji krajobrazu. Dla polityki regionalnej j zrównoważone inwestowanie oznacza przede wszystkim współpracę i koordynację w takich obszarach jak: planowanie rozwoju, gospodarka przestrzenna, polityka mieszkaniowa i transportowa. Zasada ta promuje również budowanie gospodarki o obiegu zamkniętym, która maksymalizuje efektywne wykorzystanie zasobów i ogranicza wytwarzanie odpadów. Celem wszystkich tych działań jest zachowanie zasobów ziemi w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń.</p>	<p>stanowią największe i najpoważniejsze zagrożenie z punktu widzenia celu, jakim jest zachowanie zasobów Ziemi w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Jednocześnie Polska jako państwo członkowskie Unii Europejskiej i strona Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w/s zmian klimatu ma w tym obszarze liczne zobowiązania. Pominięcie kwestii ochrony klimatu w definicji zrównoważonego inwestowania jest w tym kontekście całkowicie niezrozumiałe.</p>
--	---------------------	----------------------	---------	--	--